

Overdracht toren

BOUWCOMMISSIE

(in samenwerking met
Aannemersbedrijf P. van Leeuwen)

Kok Baars	<i>kennis van en ervaring met monumenten</i>
Wim van Ooijen	<i>kennis van en ervaring met monumenten</i>
Aart Bor	<i>bewaken financiën</i>
Jan Doeland	<i>vrijwilligers</i>
Ardjan Haag	<i>constructeur</i>
Wilbert de Jong	<i>secretaris</i>
Marcel van Leeuwen	<i>bouwtechnisch proces</i>
Piet van Leeuwen	<i>bouwtechnisch proces</i>

PUBLICITEIT

De uitbreiding voor de kerk kan rekenen op veel belangstelling. Ook de pers weet ons te vinden...

- Voor RTV Utrecht zijn in oktober 2018 tv-opnames gemaakt.
- In het Reformatorisch Dagblad van 26 november 2018 is een artikel verschenen in het kader van de 'dorpskerkenbeweging'.
- In De Waarheidsvriend van 31 januari 2019 is het artikel 'Meer kerk in Meerkerk' verschenen. Een exemplaar van de Waarheidsvriend ligt zolang de voorraad strekt in het halletje van de kerk.

Informatie over de bouwactiviteiten zoals de eerder verschenen nieuwsbrieven, het filmpje en gepubliceerde artikelen zijn terug te lezen of kijken (onder het kopje gemeente/over de kerk) op de vernieuwde website www.hervormdmeerkerk.nl

Laag in de kerkmuren zullen gaten worden gemaakt en door een sleuf in de grond zullen de funderingsbalken worden geschoven. Dit wordt het draagelement van de toren. Nieuw op oud bouwen is altijd spannend. Meestal zakt het bouwwerk nog na. Omdat onze kerktoren al vier eeuwen fier overeind staat, laten we de funderingen van de oude kerk meedragen. Dan ben je de zetting kwijt. Buiten bij de toren zullen nog zes palen geheid worden. Als de funderingen klaar zijn, zal aan weerskanten van de toren, helemaal van boven naar beneden, een grote opening in de muur worden gemaakt. Nieuwe wanden zullen de toren gaan dragen. De hulpconstructie voor de toren is akkoord bevonden door, toen nog, gemeente Zederik. De torenspits zal hierdoor gedragen worden en alles eronder wordt gesloopt. De muur van de begraafplaats zal worden gesloopt tot 12 cm. beneden peil.

PLANNING

Volgens de planning, die elke 14 dagen voor vier weken wordt gemaakt, zou de ruwbouw eind september klaar moeten zijn. Dan kan de afwerking binnen beginnen. We hopen nog steeds Deo volente Kerstfeest 2019 klaar te zijn. We verblijden ons in zoveel meelevende, ook niet-kerkelijke mensen, die graag willen helpen en we doen ons best om iedereen aan bod te laten komen. Omdat de kerk gebouwd wordt met hulp van vrijwilligers is meer tijd voor het project uitgetrokken. Het mooie daarvan is wel dat de kerk nóg meer een project wordt van het hele dorp. Een kerk van voorbijgaande geslachten en van toekomstig geslachten, maar bovenal een kerk tot eer van een eeuwige God.

EERSTE PAAL

Het voorbereiden van de plaatsen waar de heipalen zouden komen, is zonder problemen verlopen. Samen met de archeoloog van de gemeente Zederik hebben we met een prikstok in de grond gevoeld of we op obstakels zouden stuiten. De afspraak was dat we niet door graven heen zouden boren. Op een aantal punten zijn de plekken voor de palen een stukje verzet. Eindelijk konden de palen worden geslagen! En om hier echt een moment van te maken hebben we het slaan van de eerste paal memorabel gemaakt.

Woensdag 21 november was het dan zover, een historische dag! Niet alleen vanwege de verkiezingen voor de nieuwe raad van gemeente Vijfheerenlanden, waartoe onze gemeente Zederik na de herindeling zou behoren, maar ook vanwege de eerste paal die werd geslagen voor het nieuw te bouwen kerkgebouw. Na een welkomstwoord in 'het Anker', waarbij gerefereerd werd aan het lied 'O God, die droeg ons voorgelacht', werd nog eens onderstreept dat de kerk ook, of vooral, met het oog op de generaties na ons wordt gebouwd. Daarom mochten vier jonge kinderen uit onze gemeente, stoer uitgerust met bouwhelm, het terrein betreden en de bewuste klap geven. Achter de hekken gadeslagen door burgemeester, wethouder, raadsleden, gemeenteleden en belangstellenden. Dit heugelijke moment werd afgesloten met een hapje en drankje in 'het Anker'.

OVERDRACHT TOREN

De toren van de kerk, die nog in eigendom was van gemeente Zederik, is op 5 december 2018 officieel, bij de notaris, overgedragen aan de Hervormde Gemeente van Meerkerk. Daarbij is vastgelegd dat wij het klokluiden en het uitsteken van de vlag op de gebruikelijke landelijke feestdagen voor onze rekening zullen nemen. De koopsom is in contanten, en in een bij deze dag passende verpakking, aan de wethouder overgedragen.

ARCHEOLOGIE

De grond is gezeefd en afgevoerd. Naast vooral puin en beenderen, bleven na het zeven ook meerdere handvaten of hengsels van grafkisten over. Besloten is het onderzoek hiernaar te beperken tot slechts vijf à zes exemplaren. Vijf big bags met beenderen die zijn gevonden in de kelder

onder de consistorie en twee kisten met menselijk botmateriaal zijn inmiddels herbegraven tussen de funderingen in de hoek tegen de begraafplaats. Van de 98 opgegraven skeletten worden er 35 nog onderzocht. Als deze terugkomen, medio april, zullen ze naast de toren waar nog een fundering moet komen, worden herbegraven. In mei hopen we dit met een ceremonie waarin we ons voorgelacht zullen herdenken te doen. Ook zal er een gedenkplaat worden geplaatst.

Subsidieverzoeken

Er zijn twee subsidieverzoeken uitgegaan naar de toen nog gemeente Zederik. De eerste is een subsidie met het oog op de presentatie van de archeologische vondsten door de burgerlijke gemeente. De tweede is een subsidieverzoek ter compensatie van de extra gemaakte kosten. Er zijn door de gemeente verwachtingen gewekt dat we een bepaald bedrag hiervoor zullen krijgen. Immers, zaken zoals het in het zicht houden van de oude kerkmuren onder de nieuwbouw, kosten geld. Helaas loopt het subsidiebesluit de nodige vertraging op doordat dit, vanwege de herindeling, is doorgeschoven naar de gemeente Vijfheerenlanden.

Het zeven van de grond

LOPENDE WERKZAAMHEDEN

We zijn nu eigenlijk zo ver dat we kunnen gaan breken, maar wachten nog even (op beter weer). Ondertussen zijn we nu vooral bezig met zaken die ook later zouden kunnen, maar die wel voordelen opleveren om ze alvast prefab te realiseren. Prefab, ofwel prefabricage, is een proces in de bouw waarbij onderdelen van tevoren in een fabriek of werkplaats worden gemaakt en op de bouwplaats worden samengesteld. Zo moeten we bijvoorbeeld zes dezelfde kolommen maken. Op de bouwplaats zouden we zes bekistingen moeten hebben om de kolommen in één keer te storten. Nu maken we in de werkplaats één kolom per week en hebben dus slechts één kist hiervoor hoeven maken. Straks kunnen we ze dan allemaal tegelijk aanleveren. Verder wordt er gewerkt aan prefab stelkozijnen en daklichten. Ook werkt een gemeentelid achter de schermen aan staalconstructies. Er worden stalen kolommen gemaakt voor puilen en gevels om het dak van het nieuwe kerkgedeelte te dragen.

Klankbord

Het klankbord boven de preekstoel is recentelijk verwijderd. Soms is de aanwezigheid van bepaalde zaken, zoals deze kanselhemel, zó vanzelfsprekend dat je nauwelijks beseft welke functie het heeft, of in dit geval vooral had. Het houten luifel boven de preekstoel zorgde ervoor dat de stem van de predikant weerkaatste, zijn stemgeluid op die manier een groter oppervlak bereikte en niet verloren ging in de ruimte. Met de introductie van de geluidsinstallatie heeft het zijn oorspronkelijke functie eigenlijk verloren.

WAT IS ER IN DE AFGELOPEN MAANDEN VERDER GEBEURD?

Ogenscheinlijk lijkt er misschien niet heel veel gebeurd, maar wat is er in de afgelopen maanden hard gewerkt! Zeker ook door vrijwilligers. Eigenlijk zijn alleen de nutsvoorzieningen en het ijzerwerk door onderaannemers uitgevoerd.

- Alle nieuwe nutsvoorzieningen zijn aangebracht en bij het verschijnen van deze nieuwsbrief zal ook de riolering op het Laantje zijn aangesloten.
- De mantelbuizen voor de tijdelijke verbinding met 'het Anker' hebben we zelf ingegraven en daarvoor het kerkplein op de schop genomen. Het hele terrein tussen kerk en Anker is dan ook eigendom van onze kerkelijke gemeente. Tot op een halve meter voor de aansluiting op de put van de gemeente. Met wederzijds goedvinden, hebben we ook dit laatste stukje voor onze rekening genomen. Dit zegt wat over het vakwerk dat onze vrijwilligers leveren.
- De funderingsbalken zijn aangevuld met zand en het betonwerk voor de begane grondvloer is gereed. Vele zandscheppers maakten licht werk.
- Proefstukken voor het metselwerk zijn gemaakt. Door de bouwcommissie is daaruit unaniem de mooiste gekozen.
- Omwonenden werden en worden geïnformeerd, bijv. wanneer geluidsoverlast kon/kan worden verwacht.
- Op het kerkplein werden borden geplaatst met 'a.u.b. niet parkeren' en deze zijn op onverklaarbare wijze ook weer verdwenen. Gelukkig hebben ze wel effect gehad, wordt er niet meer geparkeerd en kan zo worden vermeden dat er schade aan geparkeerde auto's wordt toegebracht.
- We mochten gebruik maken van de jaarcontracten van plaatselijke aannemers, zo zijn bijv. de stenen afgelopen jaar al gekocht. Deze zijn opgeslagen bij een gemeentelid die straks met de shovel telkens de gewenste hoeveelheid komt brengen.

Restauratie banken

Twee timmerlieden uit onze gemeente zijn begonnen met het renoveren van alle kerkbanken. Vanwege het wisselende stookgedrag door de eeuwen heen, is het hout gekrompen. Hierdoor wiebelen sommige banken en zitten rugpanelen zo los dat ze kunnen worden verschoven. De banken worden daarom verstevigd. Ook komt er een nieuwe rand onderaan de schuine plank voor Bijbel of zangbundel. De breedte wordt aangepast aan het formaat van de bundel WeerKlank. De vrijwilligers renoveren één bank per avond, dus zijn hier nog een flink aantal weken mee bezig.

Bankenplan

Het voorstel voor de opstelling van de banken is door alle betrokkenen goedgekeurd en definitief vastgesteld. Dat moest nu ook echt gebeuren, want op plaatsen waar de banken in de vloer komen, mag geen vloerverwarming zitten. Zo hangt alles met elkaar samen. We vinden het belangrijk om in het midden van de kerk zoveel mogelijk vrijheid te hebben. Deze ruimte willen we naar believen kunnen inrichten, bijvoorbeeld tijdens de avondmaalszondag of juist vrijmaken, bijvoorbeeld voor een kooroptreden. Daarom worden ook de voorste drie banken van het middenschip verwijderd en aan de overkant in het nieuwe gedeelte geplaatst. In het nieuwe gedeelte komt ook een scherm dat we kunnen laten zakken om de ruimte te verkleinen als niet alle zitplaatsen worden benut. Na de verbouwing heeft de kerk aanzienlijk meer zitplaatsen. Van 365 vaste zitplaatsen gaat de kerk naar 460 plaatsen. En als er ook stoelen worden neergezet in de andere ruimtes kunnen er straks bijna 600 mensen in de kerk.

KOMENDE WERKZAAMHEDEN

In de eerste week van maart wordt de stofwand geplaatst. Een stofwand is nodig om te voorkomen dat er stof in het orgel zou komen, met alle desastreuze gevolgen van dien. De wand komt op de verhoogde rand waar nu de avondmaalstafel staat. Daarna moeten de preekstoel en zijbanken (alle banken achter de ouderlingen en drie banken achter de diakenen) worden verwijderd. De preekstoel wordt aan de stofwand bevestigd. Ondanks al deze ingrepen, willen we de kerkdiensten in het kerkgebouw toch door laten gaan. Wel zal naast de grote zaal ook de kleine zaal van 'het Anker' erbij worden gebruikt.

De deur naar de voormalige consistorie moet groter worden gemaakt om met een heimachine binnen te komen. Er zullen vier palen net voor de diakenenbank en bij de ouderlingenbank worden geslagen. Deze zijn nodig onder de fundering van de wanden die de toren gaan dragen. Het tijdstip hiervoor is zorgvuldig gekozen, want heien in een oud gebouw is veiliger als dit nog zoveel mogelijk in tact is.

